

Projekt

z dnia 7 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Łazy na lata 2025 - 2030**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 424, 834) Rada Miejska w Łazach uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Łazy na lata 2025 - 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XXI/132/2020 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łazy na lata 2021 – 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łaz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2025 r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY ŁAZY NA LATA 2025-2030**

Łazy 2024

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWA PRAWNA.....	5
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	7
III. PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY” I DZIAŁANIA INTERDYSCYPLINARNE.....	13
IV. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŁAZY.....	15
V. PRZEMOC DOMOWA – ANALIZA DANYCH Z TERENU GMINY ŁAZY NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONEGO BADANIA ANKIETOWEGO.....	19
VI. ANALIZA SWOT.....	33
VII. REALIZACJA PROGRAMU.....	35
VIII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE.....	40
IX. ADRESACI PROGRAMU.....	45
X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	45
XI. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	46
XII. OBSŁUGA PROGRAMU.....	46
XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	46

WSTĘP

Zjawisko przemocy, pomimo tego, że zostało już dawno zdefiniowane, wciąż budzi emocje, czasem wątpliwości, obarczone jest mitami, a niektórzy pojmują je w ograniczeniu do przemocy fizycznej. Zjawisko przemocy domowej jest jednym z bardziej złożonych problemów życia społecznego. Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Dokonuje się ona poprzez naruszanie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie, nieliczenie się z dobrem ofiary przemocy, powodowaniem cierpienia. Przemoc domowa, przez lata akceptowana, uważana za jedno z narzędzi wychowawczych czy budujących relację w rodzinie, dziś uznana za przestępstwo i powszechnie potępiana. Przemoc tym różni się od agresji, że w tym przypadku jest mowa o nierównowadze sił, zawsze mamy do czynienia z silniejszą sprawą przemocy oraz słabszą ofiarą. W dzisiejszych czasach przemoc domowa jest również głośnym tematem medialnym i to właśnie często dzięki informacjom w prasie, internecie czy telewizji, społeczeństwo ma okazję poznać ciemną stronę polskich rodzin. Powszechne oburzenie i postawa potępiająca przemoc domową jednak nie działają w żaden sposób prewencyjnie i zjawisko to żyje w polskich domach „w najlepsze”.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, odpowiedzialna za rozwój i przetrwanie społeczeństwa. To w niej człowiek wzrasta, nabywając umiejętności niezbędnych do życia w społeczeństwie. By jednak rodzina mogła wypełniać przypisane jej funkcje, musi prawidłowo funkcjonować. Jednak we współczesnym świecie obserwujemy coraz to nowe zagrożenia właściwego istnienia rodziny. Jednym z takich zagrożeń jest bez wątpienia przemoc domowa- problem nie tyle nowy, ile raczej w ostatnich latach ulegający intensyfikacji i coraz bardziej dostrzegany w przestrzeni społecznej. Rodzina to "miejsce", które kojarzy się z poczuciem bezpieczeństwa, miłości, przynależności. Pojawienie się w systemie rodziny przemocy powoduje zaburzenie jego funkcjonowania, uniemożliwiając tym samym wypełnienie przypisanych mu ról oraz wpływając na losy wszystkich jego członków. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w dzieciach należy do rodziców i to oni w dużym stopniu odpowiadają za to, czy młody człowiek czuje się wartościowy i potrzebny. Jeśli w rodzinnym domu spotyka się z fizycznym

upokorzeniem, psychicznym naciskiem czy zaniedbaniem, wówczas cały proces rozwoju jego osobowości może być zachwiany i nieprawidłowy. A w kontekście budowania dobrobytu i szczęśliwości obywatelskiej rozwój jednostki naznaczony traumą stanowi najsłabsze i niebezpieczne ogniwo.

Pytania, jakie się w tym momencie nasuwają to: Kto za taki proces uświadamiania odpowiada? Jak uruchomić wrażliwość społeczną, tak by reakcje otoczenia były stanowcze i skuteczne? Jak efektywnie pomagać osobom doznającym przemocy domowej? Jakimi narzędziami dysponuje społeczność lokalna oraz samorząd, by rozpoznawać zjawisko przemocy domowej, wspierać i pokazywać życie rodzinne oparte na bezpieczeństwie? Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U 2024 poz. 424) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, a w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Niniejszy dokument nazwany Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Wspierania Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 ma stanowić kompendium wiedzy definiującej zjawisko przemocy domowej w gminie Łazy, a przede wszystkim dawać konkretne rozwiązania pozwalające na ograniczenie tego silnego, negatywnego zjawiska.

Dobro i bezpieczeństwo mieszkańców gminy Łazy jest ważne dla większości lokalnej społeczności, a niniejszy dokument będzie konkretnym wyznacznikiem działań adresowanych do wszystkich.

PODSTAWA PRAWNA

Przemoc domowa od dawna w świetle legislatury całego świata uważana jest za przestępstwo i zgodnie z tym stosownie traktowana przez kodeks karny. Jednocześnie, mimo oczywistych zapisów prawnych i świadomości konsekwencji stosowania przemocy domowej jest to jedno z najczęściej popełnianych przestępstw. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że przez lata, a nawet wieki przemoc domowa mieszkła w wielu domach, była powszechnie stosowanym narzędziem wychowawczym czy regulującym relacje. Głębokie osadzenie w tradycji nadaje zjawisku przemocy domowej rangę „półprzestępstwa” i pozwala często traktować sytuacje, w których występuje przemoc, jako incydentalne, nieistotne i oczywiste. Naznaczone społeczną, cichą akceptacją nadal nie są zgłaszane oraz ignorowane ze strony otoczenia. Nawet wśród osób zajmujących się wsparciem bywa racjonalizowana, usprawiedliwiana i traktowana z wyrozumiałością. Tymczasem polskie prawodawstwo jasno określa czym, jest przemoc domowa, jakie są jej konsekwencje prawne, jakie są przewidziane kary i wreszcie jakie instytucje pełnią określone role w przerwaniu tego procesu.

Poniżej wymienione zostały najbardziej istotne akty prawne regulujące legislacyjną stronę zjawiska przemocy domowej:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 – Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j Dz.U. z 2024 r. poz. 37,1222,1248);

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1228);
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 535);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1870);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1165);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j. Dz.U. 2023 r. poz.1166);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (t.j. Dz.U.2023 r. poz. 1158);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1159);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (t.j. Dz.U.2023 r. poz. 1164);

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1161);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. 2023 poz. 1163).

Powyższe dokumenty regulują działania odpowiednich służb w obliczu przemocy domowej i wyznaczają zasadność powstania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej. Wskazują również, jak, po co, kto i w jaki sposób winien wspierać i nadzorować sytuacje związane z występowaniem przemocy, a także ich konsekwencje fizyczne, społeczne i psychologiczne.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Problem przemocy nie traci aktualności. Przemoc to zjawisko wszechobecne. Występuje w różnych środowiskach i różnych sferach życia. We współczesnym świecie jest ona zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. Co to jednak jest owa przemoc?

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U 2024 poz. 424) definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, w szczególności naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osób lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy domowej, zgodnie z powyższą ustawą należy uważać: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

wstępnych i zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkujejącą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Termin przemoc potocznie najczęściej zastępowany jest takimi pojęciami jak: brutalność, okrucieństwo czy przestępczość. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relacje między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły.

Według Wikipedii przemoc to wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby, pomimo braku przyzwolenia tej osoby na taki wpływ, w celu uzyskania jakiegoś istotnego zasobu. W przeciwieństwie do agresji cechuje się intencjonalnością, racjonalnością, jest działaniem przemyślanym. Przemoc może mieć charakter zarówno indywidualny, dotyczyć bardzo wąskiego grona osób, ale i grupowy i koncentrować się na działaniach wobec konkretnych, większych zbiorowości. O ile złość, agresja mają podłoże ściśle afektywne, tak przemoc zakłada też komponent racjonalizowania zjawiska i myślenia o nim w kategorii procesu.

Definicja proponowana od 1996 r. przez WHO zakłada, że jest to *celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyte, skierowane przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które prowadzi do wysokiego prawdopodobieństwa spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia.* Propozycja ta ujmuje przemoc jako zjawisko z założenia negatywne na poziomie celu oraz potencjalnych konsekwencji. Mówi wprost, że nie ma konstruktywnych stron użycia przemocy i zawsze skutki jej działania niosą za sobą krzywdę fizyczną, psychologiczną i społeczną.

Podstawowe cechy przemocy są następujące: jest to proces, nie pojawia się znienacka, jest cykliczny, ma tendencję do powtarzania się, eskaluje, niezatrzymana przybiera na sile, przebiega w wymiarze dominacja-uległość, nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka, przejawia się w różnorodnych formach.

Podstawowy podział zakłada następujące formy przemocy:

- **Przemoc fizyczna** stanowi ona naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutkami mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia itp.

Powodowana jest poprzez kopanie, duszenie, popychanie, parzenie, policzkowanie, użycie broni itp.

- **Przemoc psychiczna** zwana też emocjonalną to sytuacja, w której sprawca sprawuje psychologiczną kontrolę nad ofiarą. Związana jest z naruszeniem godności osobistej oraz intymnej sfery psychologicznej i duchowej jednostki. Zaznaczyć należy, że problematyka ludzkiej godności jest poruszana w szczególności, gdy mamy do czynienia z wyraźnym zagrożeniem w tej dziedzinie. Przemoc psychiczna oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów religijnych, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku. Przemoc psychiczna to również stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, degradacja werbalna.
- **Przemoc seksualna**, czyli wszelki kontakt seksualny podejmowany bez zgody ofiary. Do przemocy seksualnej zaliczyć można m.in. gwałt, pedofilię i kazirodztwo. Jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się przede wszystkim: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp. Natomiast przemoc seksualna wobec dzieci to wciąganie zależnych, niedojrzałych rozwojowo i niezdolnych do wyrażania pełnej zgody dzieci albo osób w wieku dorastania w seksualną aktywność naruszającą społeczne tabu i zasady życia rodzinnego. W odniesieniu do życia seksualnego człowieka nie ma w zasadzie stałych i jednoznacznych norm, które określałyby, co jest prawidłowością, a co nie jest. Normy są tak różne, jak funkcjonujące w określonym społeczeństwie grupy, kręgi kulturowe. Mogą ulegać zmianie na przestrzeni życia jednego pokolenia, są inne w zależności od płci, stanu zdrowia, obyczajności grupy społecznej i wielu innych czynników. Natomiast przemoc seksualna zawsze wiąże się z dyskomfortem i psychiczno-fizycznym cierpieniem strony doświadczającej tej formy przemocy. Dodatkowym czynnikiem jest też wtórna

wiktymizacja osób naznaczonych przemocą seksualną, a także występowanie konsekwencji natury medycznej.

- **Przemoc ekonomiczna** zazwyczaj opisywana jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez sprawcę. Podporządkowanie materialne partnerki bądź innych osób w rodzinie sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku sprawcy albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową. Najczęściej zjawisko to dotyczy kobiet, które nie zarabiają, ale może też odnosić się do kobiet, które mogą być niezależne finansowo od partnerów, lecz manipulacje sprawcy doprowadzają je do takiego stanu, że czują się całkowicie od nich zależne finansowo bądź też czują, iż zależy od nich życie ich partnerów.
- **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** jest to wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją ośmieszają bądź obrażają.
- **Zaniedbywanie**, które nazywane jest ukrytą formą przemocy, polega na niezaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych osób zależnych. Dotyczy to zarówno dzieci, osób z niepełnosprawnością czy w wieku senioralnym. Zazwyczaj przybiera postać ignorowania potrzeb biologicznych, rozwojowych, psychologicznych i innych przez osoby odpowiedzialne za osobę zależną. Mówi się, że do pierwszych form zaniedbania dziecka może już dochodzić w życiu płodowym, kiedy to matka nienależycie dba o siebie i przebieg ciąży.

Zazwyczaj różne formy przemocy łączą się ze sobą i są stosowane razem lub naprzemiennie w stosunku do jednej i tej samej osoby. Zdecydowana większość ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły. Przemoc ma bowiem charakter cykliczny. W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, pod względem swej intensywności i czasu trwania:

- **Faza narastania** napięcia, to pierwsza faza cyklu, tj. tworzenia i budowania napięcia. W tej fazie wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna dzieć się coś złego. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana, osoba doznająca przemocy natomiast obarcza się winą i stara się unikać awantur.
- **Faza gwałtownej/ostrej przemocy**, to druga faza cyklu, tj. wybuchu, incydentów bicia. Agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary. Moment zakończenia aktu przemoc zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary. To w tej fazie ofiary najczęściej decydują się wezwać pomoc lub złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
- **Faza „miodowego miesiąca”**, to trzecia faza cyklu, tj. uspokojenia i miłości, w czasie której sprawca wyraża skruchę, często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub zachowuje się, jakby nigdy nie miała miejsca. Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza ta nie trwa długo, jest przemijająca, po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą ta faza, jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać, dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

Znamy już podstawowe formy przemocy jako takiej, teraz przyjrzyjmy się jej w kontekście „przemocy domowej“:

Znowelizowana Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej z dnia 29 lipca 2005 r. jasno precyzuje ważne terminy takie jak: przemoc domowa, osoba doznająca przemocy domowej (w skrócie: ODPD) czy osoba stosująca przemoc domową (w skrócie: OSPD). Art. 2. 1. tejże ustawy mówi o tym czym jest przemoc domowa w sposób bardzo konkretny. Ilekroć w ustawie pojawia się termin "przemoc domowa" należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

Dawny termin "sprawca" zamieniono na "osoba stosująca przemoc domową" i należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemoc domowej wobec innych osób.

Natomiast świadek przemoc domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemoc domowej lub widziała akt przemoc domowej. Warto też dodać, że przez osobę doznającą przemoc domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemoc domowej.

Znowelizowana ustawa doprecyzowała zarówno termin jak i zakres zjawiska przemoc domowej. Zamiana terminów „sprawca” i „ofiara” jest także charakterystyczna dla tej zmiany i chroni osobę doznającą przemoc domowej (w skrócie ODPD) przed m.in. wtórną wiktyimizacją.

Wprowadzone zmiany, ale też wcześniejsza terminologia nie pozostawia wątpliwości i znacznie ogranicza margines swobody w zakresie interpretacji zjawiska. Przemoc domowa jest przede wszystkim przestępstwem, ściganym zarówno przed kodeks karny jak i społeczne i normatywne oczekiwania i zasady życia wśród ludzi. Dobrze, że coraz częściej sytuacje związane z przemocą domową są sygnalizowane, potępiane, wplatane w publiczne dyskusje. Mieszkańców miasta należy uświadamiać, edukować, wskazywać problem i angażować w walkę z przemocowymi elementami życia rodziny.

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY” I DZIAŁANIA INTERDYSCYPLINARNE

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodzin dotkniętych przemocą odbywają się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza "Niebieska Karta A" w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

"Niebieskie Karty" to procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu. Przedstawiciele tych podmiotów realizują procedurę "Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informację o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, monitorowanie procedury "Niebieskie Karty", kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

Grupy diagnostyczno-pomocowe powoływane są przez Zespół Interdyscyplinarny, w skład której wchodzi przede wszystkim pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusz policji.

Pracownik socjalny powołany do grupy diagnostyczno-pomocowej w szczególności pracuje z osobą doznającą przemocy domowej i opracowuje

indywidualny plan pomocy, natomiast funkcjonariusz policji pracuje z osobą stosującą przemoc.

Do zadań grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc wykroczenia, o którym mowa w art. 66 c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę;
- uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
- wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- informowanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;

- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego także zawodowy kurator sądowy lub wykazany przez kierownika Zespołu Kuratorskiej Służby.

W planowaniu pomocy należy dążyć do zintegrowania działań różnych instytucji. Zdarza się, że pracownicy poszczególnych instytucji podejmują niezależnie od siebie próby interwencji wobec rodziny. Nierzadko działają na rzecz jednej osoby z rodziny, nie uwzględniając całego systemu rodzinnego, co nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Tymczasem zaplanowanie i realizacja wspólnych działań oraz skierowanie ich do całej rodziny z problemem przemocy, w zdecydowany sposób zwiększa ich efektywność. Praktyka w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej pokazuje, że jedynie wspólne działanie przedstawicieli różnych podmiotów, uwzględniające potrzeby wszystkich członków rodziny, mogą zainicjować proces zmian służących zatrzymaniu procesu przemocy.

ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŁAZY

Dla zobrazowania skali zjawiska należy dokonać analizy problemów społecznych w gminie Łazy. W ostatnich latach można zaobserwować spadek liczby mieszkańców gminy Łazy. Dane liczbowe przedstawiają się następująco:

- na dzień 31.12.2021 r. 15369 mieszkańców;
- na dzień 31.12.2022 r. 15312 mieszkańców;
- na dzień 31.12.2023 r. 15137 mieszkańców.

Zmianie ulega również liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach. Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach wynika, że:

- w 2021 roku z pomocy skorzystało 247 rodzin (394 osób w rodzinach), ze świadczeń pieniężnych skorzystało 203 rodzin (330 osób w rodzinach);

- w 2022 roku z pomocy skorzystało 224 rodzin (359 osób w rodzinach), ze świadczeń pieniężnych skorzystało 177 rodzin (281 osób w rodzinach);
- w 2023 roku z pomocy skorzystało 220 rodzin (383 osób w rodzinach), ze świadczeń pieniężnych skorzystało 176 rodzin (318 osób w rodzinach);

Powodem przyznania pomocy było najczęściej bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność lub długotrwała choroba. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się.

Z analizy „Niebieskich Kart” wynika, że:

- w 2021 roku założono 41 „Niebieskie Karty”, w tym: 37 zostały założone przez Policję, 2 założone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach, w 2 przypadkach przez pracownika szkoły. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” w roku 2021 objętych było 130 osób (37 mężczyzn, 51 kobiet, 42 dzieci);
- w 2022 roku założono 32 „Niebieskie Karty”, w tym: 26 zostały założone przez Policję, 2 założone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach, w 3 przypadkach przez pracownika szkoły i w 1 przypadku przez służbę zdrowia. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” w roku 2022 objętych było 110 osób (28 mężczyzn, 35 kobiet, 47 dzieci);
- w 2023 roku założono 37 „Niebieskie Karty”, w tym: 32 zostały założone przez Policję, 3 założone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach, w 1 przypadkach przez pracownika szkoły i w 1 przypadku przez służbę zdrowia. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” w roku 2023 objętych było 130 osób (28 mężczyzn, 52 kobiet, 50 dzieci).

Z danych analizy danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Łazach wynika, że:

- w 2021 roku odnotowano 7 interwencji w związku z wystąpieniem przemocy domowej;
- w 2022 roku odnotowano 16 interwencji w związku z wystąpieniem przemocy domowej;

- w 2023 roku odnotowano 24 interwencje w związku z wystąpieniem przemocy domowej.

Komisariat Policji w Łazach podaje również, iż:

- w 2021 roku skierowano 1 sprawę do Sądu i 1 sprawę do Prokuratury w związku z przemocą domową;
- w 2022 roku skierowano 5 spraw do Sądu i 5 spraw do Prokuratury w związku z przemocą domową;
- w 2023 roku skierowano 6 spraw do Sądu i 6 spraw do Prokuratury w związku z przemocą domową.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że:

- w 2021 roku skierowano 22 wnioski o sądowe zobowiązanie do leczenia (20 mężczyzn, 2 kobiety);
- w 2022 roku skierowano 22 wnioski o sądowe zobowiązanie do leczenia (16 mężczyzn, 6 kobiet);
- w 2023 roku skierowano 13 wniosków o sądowe zobowiązanie do leczenia (10 mężczyzn, 3 kobiety).

Z powyższych danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że najwięcej wniosków o sądowe zobowiązanie do leczenia skierowano w 2021 i 2022 roku.

Z danych uzyskanych ze wszystkich placówek oświatowych z terenu gminy Łazy wynika, że:

- w 2021 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 0;
- w 2022 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 0;
- w 2023 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 1.

Z danych uzyskanych ze wszystkich placówek służby zdrowia z terenu gminy Łazy wynika, że:

- w 2021 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 0;
- w 2022 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 0;
- w 2023 ilość wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” wyniosła 0.

Z danych Sądu Rejonowego w Zawierciu II Wydział Karny wynika, że:

- w 2021 roku liczba osób skazanych z art. 207 KK wyniosła 46 (w tym 11 osób zostało skazanych na karę pozbawienia wolności, 25 osób na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem, z obowiązkiem uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową 0);
- w 2022 roku liczba osób skazanych z art. 207 KK wyniosła 32 (w tym 8 osób zostało skazanych na karę pozbawienia wolności, 6 osób na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem z obowiązkiem uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową 2);
- w 2023 roku liczba osób skazanych z art. 207 KK wyniosła 31 (w tym 9 osób zostało skazanych na karę pozbawienia wolności, 7 osób na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem, z obowiązkiem uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową 0).

Z danych Sądu rejonowego w Zawierciu II Wydział Karny wynika również, iż:

- liczba spraw dotyczących znęcania się psychicznego lub fizycznego (art. 207 KK) w roku 2021 wyniosła 44, natomiast liczba spraw dotyczących groźby popełnienia przestępstwa na szkodę osoby najbliższej lub samej pokrzywdzonej wyniosła 2;
- liczba spraw dotyczących znęcania się psychicznego lub fizycznego (art. 207 KK) w roku 2022 wyniosła 39, natomiast liczba spraw dotyczących groźby popełnienia przestępstwa na szkodę osoby najbliższej lub samej pokrzywdzonej wyniosła 3;

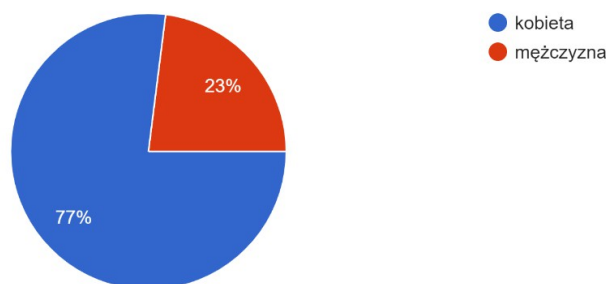
- liczba spraw dotyczących znęcania się psychicznego lub fizycznego (art. 207 KK) w roku 2023 wyniosła 38, natomiast liczba spraw dotyczących groźby popełnienia przestępstwa na szkodę osoby najbliższej lub samej pokrzywdzonej wyniosła 4.

PRZEMOC DOMOWA – ANALIZA DANYCH Z TERENU GMINY ŁAZY NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONEGO BADANIA ANKIETOWEGO

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Łazy. Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie skali problemu oraz podanie właściwej liczby osób doświadczających przemocy nie jest zadaniem łatwym. Od 25 czerwca 2024 r. do 9 lipca 2024 r. wśród dorosłych mieszkańców gminy Łazy zostało przeprowadzone badanie ankietowe dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Łazy.

Rysunek 1. Płeć ankietowanych

Płeć
100 odpowiedzi

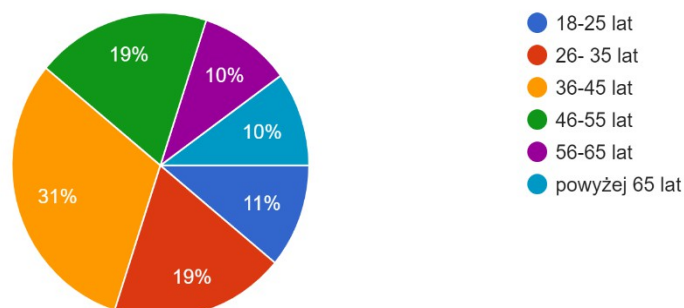
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W badaniach wzięło udział 100 dorosłych osób, mieszkańców gminy Łazy, z czego 77% stanowiły kobiety, natomiast 23% mężczyźni.

Rysunek 2. Wiek ankietowanych

Wiek

100 odpowiedzi

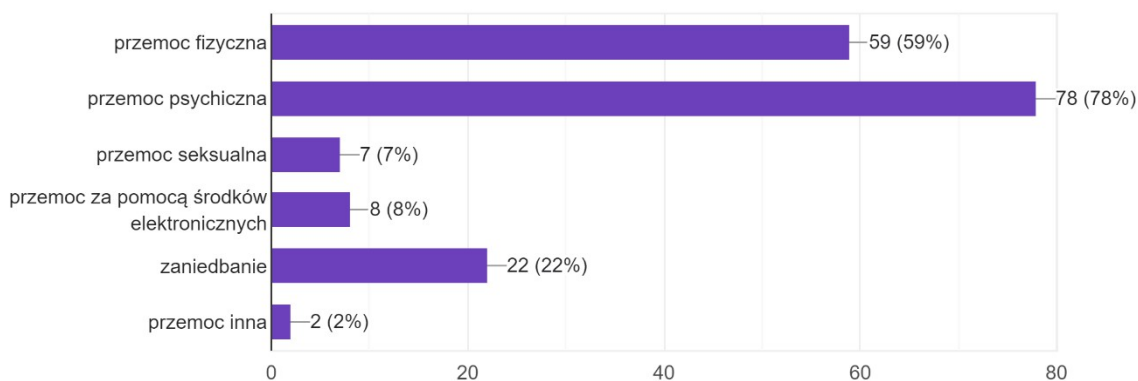
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Uczestnikami badania były w przeważającej części osoby w przedziale wiekowym 36-45 lata – 31%, 19% to osoby w wieku 46-55 lat, kolejne 19% stanowiły osoby w wieku 26- 35 lat. Osoby ankietowane w wieku 18-25 lat stanowiły 11% osób badanych. Zaledwie 10% ankietowanych to osoby w wieku 56-65 lat, kolejne 10% to mieszkańcy w wieku powyżej 65 lat. Ankietowanym osobom zadano szereg pytań dotyczących zjawiska przemocy domowej, rodzajów przemocy, przyczyn stosowania przemocy domowej, potencjalnych ofiar i domniemanych sprawców przemocy domowej. W przeprowadzonej ankiecie zapytano również do jakiej instytucji zwróciłby się badany w przypadku przemocy domowej, jakie działania należałoby podjąć na terenie gminy Łazy mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz jakie formy działań profilaktycznych przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej. Ankietowane osoby zapytano również o Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy domowej i procedurę „Niebieskie Karty”, próbując tym samym określić znajomość obszaru działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poziom świadomości społeczeństwa w zakresie procedury postępowania w przypadku występowania przemocy domowej.

Rysunek 3. Pytanie nr 1. Rodzaje przemocy domowej

1. Jaki według Pana/Pani rodzaj przemocy domowej występuje najczęściej ?

100 odpowiedzi

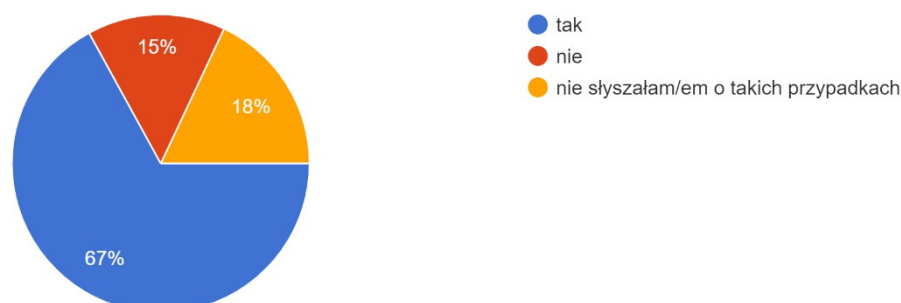
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pierwsze pytanie zawarte w ankiecie dotyczyło najczęściej stosowanych rodzajów przemocy domowej, w tym pytaniu była możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi (łącznie udzielono 176 odpowiedzi). Większość, bo, aż 78 odpowiedzi wskazało, że najczęstszym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna, 59 odpowiedzi wskazuje na przemoc fizyczną, 22 odpowiedzi dotyczyło zaniedbania. Tylko w 8 przypadkach ankietowani wskazali przemoc seksualną i 7 przemoc za pomocą środków elektronicznych. Ankietowani w 2 odpowiedziach w badaniu wskazali na inną przemoc. Uzyskane odpowiedzi świadczą o tym, iż ankietowani mieszkańcy gminy Łazy najczęściej spotkali się z przemocą psychiczną i fizyczną.

Rysunek 4. Pytanie nr 2. Przypadki występowania przemocy domowej na terenie Gminy Łazy

2. Czy zna Pan/ Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie Gminy Łazy?

100 odpowiedzi

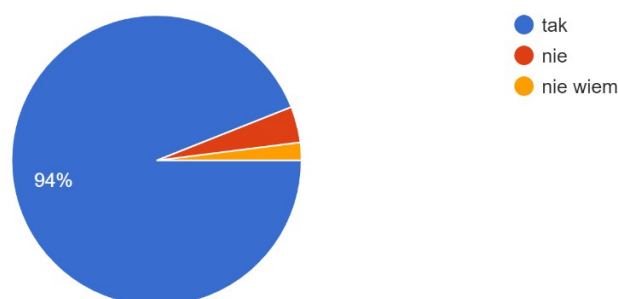
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Niezadowolający jest fakt, iż 67% ankietowanych mieszkańców gminy zna przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy Łazy. 18% ankietowanych nie słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej na terenie gminy, a 15% kategoriycznie wskazało, że nie zna przypadków występowania przemocy domowej na terenie gminy Łazy. Uwzględniając odpowiedzi ankietowanych można stwierdzić, iż zjawisko przemocy domowej jest znane w społeczeństwie.

Rysunek 5. Pytanie nr 3. Czy przemoc domowa jest przestępstwem?

3. Czy Pana/Pani zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem?

100 odpowiedzi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Za zadowalający uznaje się fakt, iż aż 94% badanych wskazało, że przemoc domowa jest przestępstwem. Świadczy to o świadomości ankietowanych mieszkańców gminy Łazy, że przemoc domowa nie jest sprawą rodzinną, a jest przestępstwem ściganym przez prawo. Przesłpstwo to znane jest w polskim kodeksie karnym jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, określone w art. 207 Kodeksu karnego.

1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

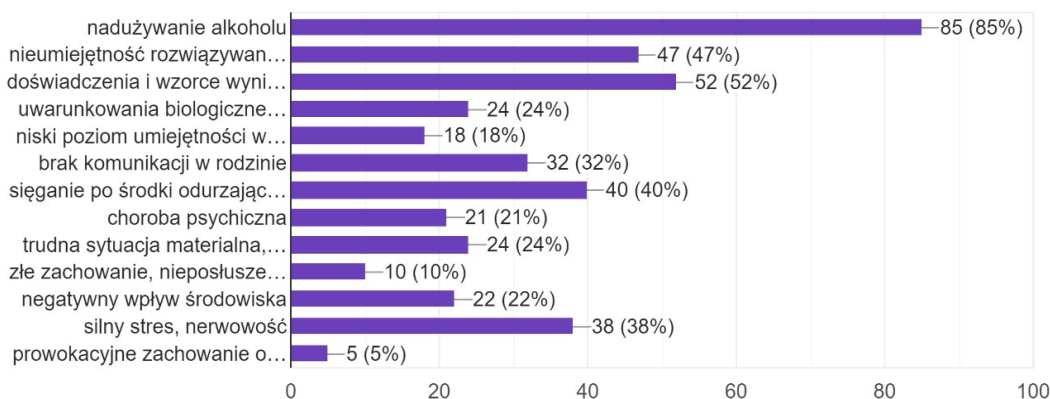
2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Rysunek 6. Pytanie nr 4. Najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej

4. Jakie są Pana/Pani zdaniem najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej?

100 odpowiedzi

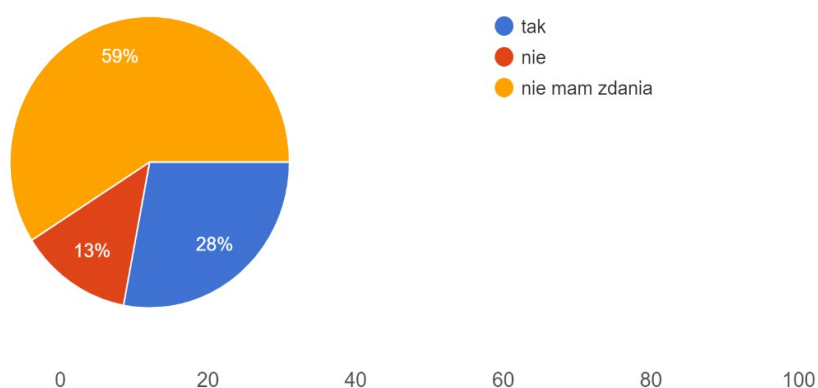
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Odpowiadając na pytanie dotyczące najczęstszych przyczyn stosowania przemocy domowej ankietowani mieli możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi (łącznie

udzielono 418 odpowiedzi). 85 wskazań uzyskała odpowiedź, iż najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu. Według badanych również doświadczenia i wzorce wyniesione z domu stanowią przyczynę stosowania przemocy domowej – 52 odpowiedzi. Kolejną przyczynę jaką wskazali ankietowani jest nieumiejętność rozwiązywania konfliktów - 47 odpowiedzi i sięganie po środki odurzające – 40 odpowiedzi. Silny stres, nerwowość – 38 odpowiedzi i brak komunikacji w rodzinie – 32 odpowiedzi to kolejne przyczyny stosowania przemocy domowej jaką wskazali ankietowani mieszkańcy gminy Łazy. Najmniej ankietowanych wskazało na uwarunkowania biologiczne – 24 odpowiedzi, trudną sytuację materialną -24 odpowiedzi, chorobę psychiczną 21 – odpowiedzi, negatywny wpływ środowiska 22 odpowiedzi i niski poziom umiejętności wychowawczych - 18 odpowiedzi. Najbardziej respondenci jako przyczynę stosowania przemocy domowej podawali niski poziom umiejętności, złe zachowanie i nieposłuszeństwo dzieci – 10 – wskazań i prowokacyjne zachowanie osoby doznającej przemocy domowej- 5 wskazań. Przeprowadzone badanie dowodzi, że większość osób stosujących przemoc domową i krzywdzących swoich najbliższych sięga po alkohol.

Rysunek 7. Pytanie nr 5. Przemoc domowa wśród mieszkańców Gminy Łazy

5. Czy Pana/ Pani zdaniem przemoc domowa jest znaczącym problemem wśród mieszkańców Gminy Łazy?
100 odpowiedzi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

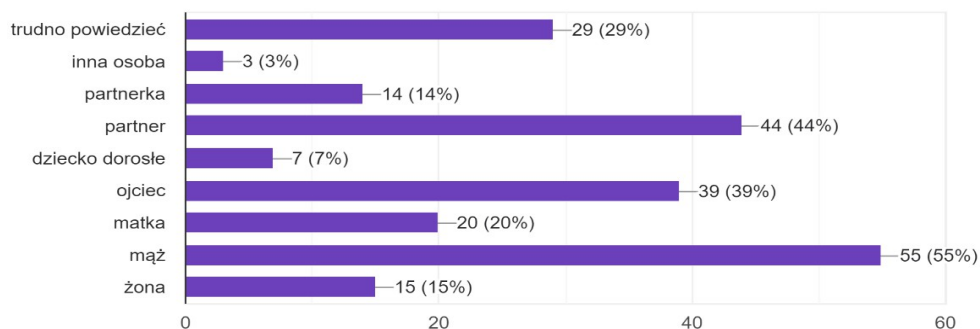
Ponad połowa ankietowanych osób, bo, aż 59% odpowiedziało, że nie ma zdania na temat czy przemoc domowa jest znaczącym problemem wśród mieszkańców gminy

Łazy. 28% respondentów uważa, że tak przemoc domowa jest znaczącym problemem wśród mieszkańców gminy. 13% badanych jest zdania, iż przemoc domowa nie jest znaczącym problemem wśród mieszkańców gminy Łazy.

Rysunek 8. Pytanie nr 6. Osoby najczęściej stosujące przemoc domową

6. Kto Pana/ Pani zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową?

100 odpowiedzi

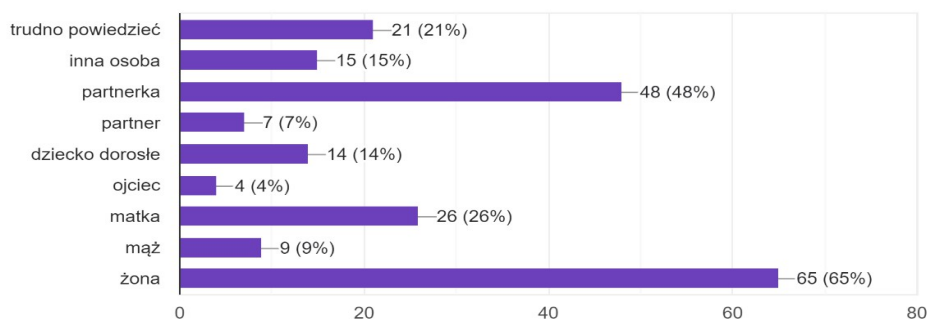
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W 6 pytaniu w ankiecie była możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi (łącznie ankietowani wskazali 226 odpowiedzi). Największa ilość wskazań uzyskała odpowiedź, że najczęściej przemoc domową stosuje mąż – 55 wskazań ankietowanych. Na drugim miejscu – 44 odpowiedzi, że jest to partner, 39 - odpowiedzi, że ojciec. Ankietowani w 29 przypadkach zaznaczyli odpowiedź, że trudno jest im powiedzieć kto najczęściej stosuje przemoc domową. Ankietowani wskazali również, że osobą stosującą przemoc domową jest matka – 20 wskazań, partnerka - 14 wskazań, żona – 15 wskazań, dorosłe dziecko – 7 wskazań i inna osoba – 3 wskazania. Z uzyskanych odpowiedzi, można śmiało stwierdzić, że zdaniem ankietowanych mieszkańców gminy Łazy przemoc domową częściej stosują mężczyźni niż kobiety.

Rysunek 9. Pytanie nr 7. Najczęstsze ofiary przemocy domowej

7. Które osoby Pana/Pani zdaniem najczęściej doznają przemocy domowej?

100 odpowiedzi

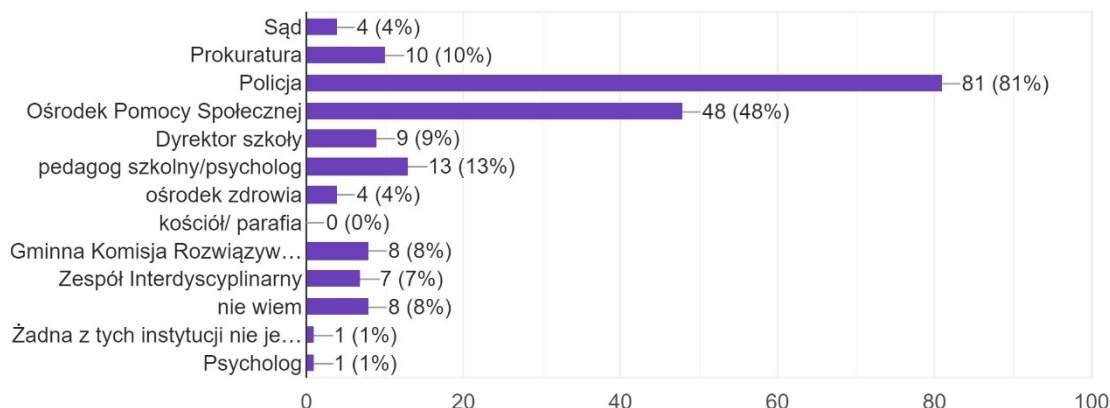
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pytanie dotyczące osób najczęściej doznających przemocy domowej również dawało możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi (łącznie ankietowani wskazali 209 odpowiedzi). W zdecydowanej większości ankietowani wskazali, iż najczęściej ofiarami przemocy domowej jest: żona – 65 odpowiedzi, partnerka – 48 odpowiedzi, matka – 26 odpowiedzi. 21 wskazań ankietowanych sugeruje, że trudno jest im wskazać jednoznaczną odpowiedź. Mężczyznę jako ofiarę przemocy definiuje 20 odpowiedzi (mąż – 9 wskazań, partner – 7 wskazań, ojciec – 4 wskazania). Dziecko dorosłe jako ofiara przemocy domowej zostało wskazane w przypadku 14 odpowiedziach. Część osób miała problem z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie - 15 wskazań.

Rysunek 10. Pytanie nr 8. Instytucje/osoby udzielające wsparcia w przypadku występowania przemocy domowej

8. Do której z instytucji zwróciłby się Pan/Pani w przypadkach przemocy domowej, aby uzyskać szybką i skuteczną pomoc?

100 odpowiedzi

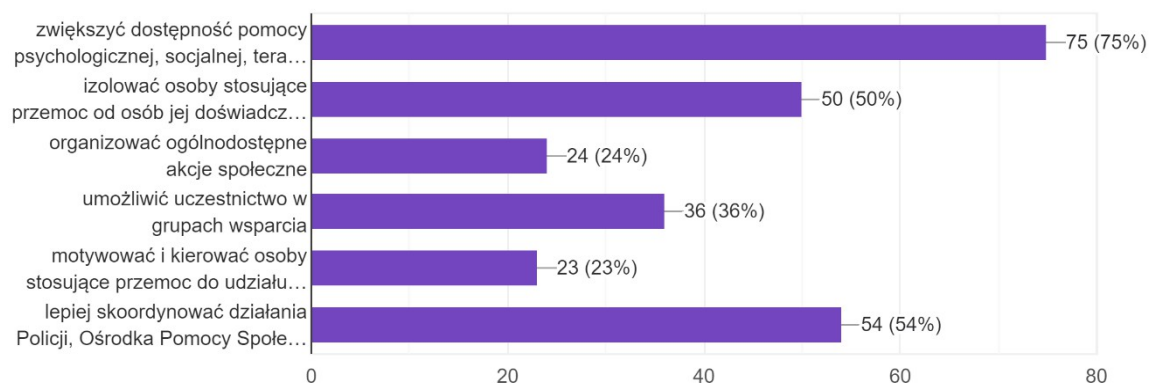

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Uczestnicy badania ankietowego w pytaniu nr 8, które dawało możliwość udzielenia kilku odpowiedzi zostali poproszeni o wskazanie instytucji lub osoby, do których zgłosiliby się w przypadku przemocy domowej, aby uzyskać szybką i skuteczną pomoc. Łącznie ankietowani zaznaczyli 194 odpowiedzi. Najczęściej wskazywali policję – 81 wskazań, następnie Ośrodek Pomocy Społecznej – 48 wskazań, pedagoga lub psychologa szkolnego – 13 wskazań, Prokuraturę – 10 wskazań, dyrektora szkoły – 9 wskazań. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uzyskała 8 odpowiedzi, Zespół Interdyscyplinarny - 7 odpowiedzi, ośrodek zdrowia – 4 odpowiedzi. W 8 przypadkach ankietowani zaznaczyli odpowiedź "nie wiem". Wskazano również w jednym przypadku, iż żadna z tych instytucji i osób nie jest odpowiednia. Jedna osoba odpowiedź dotyczyła psychologa. Nikt z ankietowanych nie wskazał kościoła i parafii jako instytucji, w której można uzyskać szybką i skuteczną pomoc w przypadku występowania przemocy domowej. Analizując powyższe dane można śmiało stwierdzić, iż ankietowani mieszkańcy gminy Łazy w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej największym zaufaniem darzą instytucje, jakimi jest Policja i Ośrodek Pomocy Społecznej..

Rysunek 11. Pytanie nr 9. Działania jakie należy podjąć by przeciwdziałać przemocy domowej na terenie gminy Łazy

9. Jakie działania Pana/Pani zdaniem należałoby podjąć na terenie gminy Łazy, mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej?
100 odpowiedzi

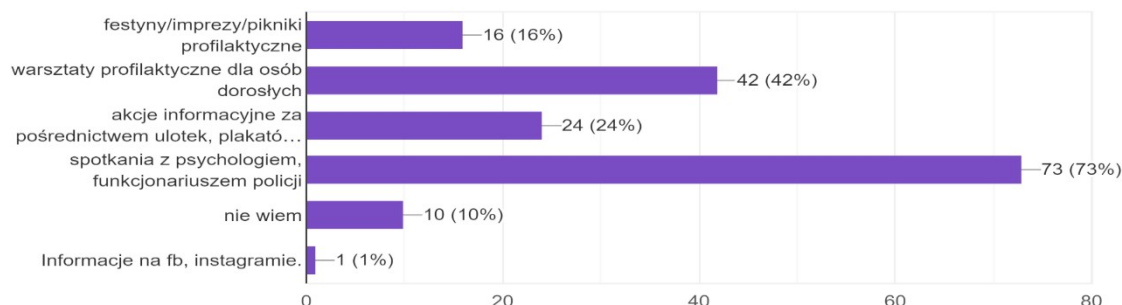
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pytanie dotyczące jakie działania należałoby, podjąć na terenie gminy Łazy, by przeciwdziałać przemocy domowej, również dawało możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi (łącznie udzielono 262 odpowiedzi). W zdecydowanej większości ankietowani wskazali zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, socjalnej i terapeutycznej i prawnej - 75 wskazań. Duża ilość wskazań – 54 odpowiedzi, świadczą o tym, iż ankietowani uważają, że należałoby lepiej skoordynować działania Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, szkół, służby zdrowia na rzecz osób doświadczających przemocy domowej. Na 3 miejscu (50 wskazań ankietowanych) znalazło się rozwiązanie, by izolować osoby stosujące przemoc od osób jej doświadczających. Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia – 36 odpowiedzi, organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych - 24 odpowiedzi, motywowanie i kierowanie osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych – 23 odpowiedzi.

Rysunek 12. Pytanie nr 10. Formy działań profilaktycznych zapobiegających przemocy domowej

10. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich Pana/Pani zdaniem przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej?

100 odpowiedzi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

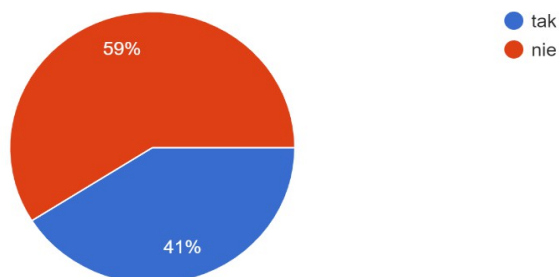
Pytanie nr 10, które dotyczyło formy działań profilaktycznych zapobiegających przemocy domowej również było pytaniem, w którym ankietowani mogli wskazać kilka możliwych odpowiedzi (łącznie udzielono 166 odpowiedzi). Największą liczbę wskazań - 73 uzyskała odpowiedź, iż najlepszą z form działań profilaktycznych zapobiegających przemocy domowej będą spotkania z psychologiem, funkcjonariuszem policji. Na kolejnym miejscu z wynikiem 42 - odpowiedzi uplasowały się warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych i akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek i plakatów – 24 odpowiedzi. Ankietowani zaznaczyli również odpowiedź, że dobrą formą zapobiegania przemocy domowej będą festyny, imprezy

i pikniki profilaktyczne – 16 odpowiedzi. W 10 przypadkach ankietowani nie wiedzą, która z form działań profilaktycznych będzie skutecznie zapobiegać przemocy domowej. Z w/w danych wynika, iż ważnym czynnikiem zapobiegającym przemocy domowej są działania profilaktyczne zarówno skierowane w stronę osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc domową.

Rysunek 13. Pytanie nr 11. Znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przemocy Domowej w gminie Łazy

11. Czy słyszał Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Łazy?

100 odpowiedzi

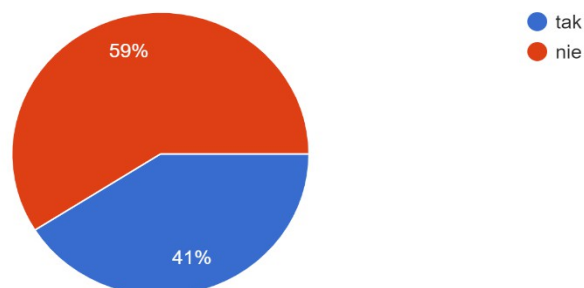
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Większość ankietowanych mieszkańców gminy Łazy – 59% nie słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zespół Interdyscyplinarny w ramach działań będzie prowadził kampanie informacyjno-edukacyjne, które będą służyć pogłębieniu wiedzy społeczności gminnej na temat działalności i zadań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rysunek 14. Pytanie nr 11. Znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przemocy Domowej w gminie Łazy

11. Czy słyszał Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Łazy?

100 odpowiedzi

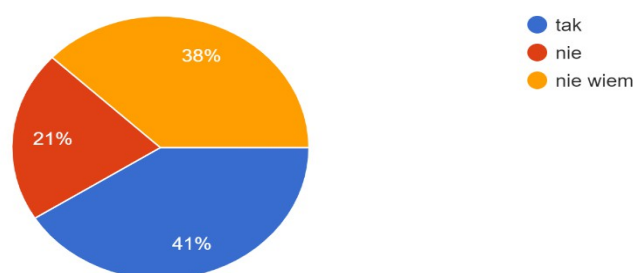

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Większość ankietowanych mieszkańców gminy Łazy – 59% nie słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zespół Interdyscyplinarny w ramach działań będzie prowadził kampanie informacyjno-edukacyjne, które będą służyć pogłębieniu wiedzy społeczności gminnej na temat działalności i zadań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rysunek 15. Pytanie nr 12. Znajomość zadań Zespołu Interdyscyplinarnego

12. Czy wie Pan/Pani czym zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej ?
100 odpowiedzi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

W pytaniu nr 12 zadano ankietowanym pytanie sprawdzające wiedzę na temat znajomości zadań Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. 41% badanych odpowiedziało, że wie czym zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, 38% nie ma takiej wiedzy, natomiast 21% stanowczo odpowiedziało, iż nie wie, jakie są zadania Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w ramach swoich działań profilaktycznych będzie rozpowszechniał swoją działalność poprzez kampanie społeczne i ulotki mając na celu przełamanie stereotypów związanych z przeświadczeniem, że problem przemocy jest prywatną sprawą informując o dostępnych formach pomocy dla ofiar i świadków przemocy domowej.

Rysunek 16. Pytanie nr 13. Wiedza mieszkańców gminy Łazy na temat procedury „Niebieskiej Karty

13. Czy posiada Pan/Pani wiedzę na temat procedury Niebieskiej Karty i jakie działania w związku z nią są podejmowane?

100 odpowiedzi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Pytanie nr 13 dotyczyło procedury „Niebieskie Karty” w którym 53% ankietowanych osób wskazało, iż słyszało o tej procedurze jednak nie zna szczegółów na ten temat. 35% ankietowanych jasno wskazuje, że ma wiedzę na temat procedury „Niebieskiej Karty” i wie jakie działania w związku z nią są podejmowane. Tylko 10% ankietowanych osób jasno wskazało, że nie posiada żadnej wiedzy na temat procedury „Niebieskie Karty”.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problem:

- **S - mocne strony** uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- **W - słabe strony** uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- **O-szanse** – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- **T - zagrożenia** – czynniki uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwoju sfery przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Mocne strony	Słabe strony
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego; - Współpraca z instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy domowej; - Kampanie społeczne gminne nagłaśniające problem przemocy; - Zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach lokalnych: strona internetowa, ulotki; - Zaangażowanie oraz dobra współpraca podmiotów: Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach, Komisariatu Policji w Łazach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach, placówkami służby zdrowia w Łazach, pedagogów, kuratorów; - Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny; - Współpraca z kuratorem sądowym; - Doświadczenia, wiedza i kwalifikacje	- Brak grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej; - Małe zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi ze strony osób stosujących przemoc domową; - Zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy; - Brak zaufania ze strony ofiar przemocy do instytucji oraz strach przed opinią społeczną; - Obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego;

<p>pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, w której występuje przemoc;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie i uczestniczenie w szkoleniach <p>przedstawicieli służb społecznych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Łazy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znajomość środowiska społecznego; - Skuteczny przepływ informacji i właściwej koordynacji działań instytucji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową 	
--	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problemu przemocy domowej; - Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową; - Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym; - Zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy; - Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie; - Stale doszkalająca się kadra służb społecznych; działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; - Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; - Brak współpracy rodzin z instytucjami pomocowymi; - Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie; - Negatywne wzorce zachowań społecznych; - Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin; - Brak współpracy niektórych rodzin w zakresie przewycięzania kryzysów; - Problem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych; - Słaba kondycja ekonomiczna rodzin; - Biurokratyzacja i formalizacja działań;

REALIZACJA PROGRAMU

Cel główny programu:

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Łazy w latach 2025-2030 oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc domowa.

Cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel szczegółowy 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadanie:	Działania:	Realizatorzy/ współrealizatorzy:	Wskaźniki:	Termin realizacji:
1.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Łazy	- Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy Łazy	- Gmina Łazy - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach	- Liczba przeprowadzonych ankiet	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej wśród dorosłych mieszkańców gminy Łazy	- Rozpowszechnianie ulotek i materiałów edukacyjno-informacyjnych również o instytucjach udzielających pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej - Przekazywanie informacji na temat przemocy podczas spotkań rodziców w szkole - Organizowanie kampanii, wydarzeń na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	- Gmina Łazy - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Zespół Interdyscyplinarny w Łazach - Placówki Oświatowe w gminie Łazy	- Ilość rozpowszechnionych ulotek i materiałów - Liczba spotkań z rodzicami - Liczba zorganizowanych kampanii, wydarzeń	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
3.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie problematyki przemocy	- Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży	- Placówki Oświatowe w gminie Łazy	- Liczba przeprowadzonych działań przez placówki oświatowe	Zadanie realizowane w latach 2025-2030

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Lp.	Zadanie:	Działania:	Realizatorzy/ współrealizatorzy:	Wskaźniki:	Termin realizacji:
1.	Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych udzielających pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy	<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego - Powoływanie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych 	<ul style="list-style-type: none"> - Burmistrz Gminy Łazy - Zespół Interdyscyplinarny 	<ul style="list-style-type: none"> - Zarządzenie Burmistrza w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego - Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych 	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja procedury „Niebieskie Karty” - Opracowanie i realizowanie planu pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej - Motywowanie osób dotkniętych przemocą domową do udziału w programach terapeutycznych - Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej - Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej - Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art.12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej - Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Grupy diagnostyczno-pomocowe - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Placówki oświatowe - Komisariat Policji w Łazach - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu - Organizacje pozarządowe - Służba kuratorska 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba założonych NK - Liczba rodzin objętych procedurą NK -Liczba opracowanych przez grupy diagnostyczno-pomocowe planów pomocy - Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych - Liczba osób korzystających ze wsparcia lub interwencji kryzysowej - Liczba osób otrzymująca wsparcie finansowe - Liczba osób, którym zapewniono ochronę zgodnie z art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - Liczba osób korzystających z poradnictwa 	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
3.	Monitorowanie działań pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> - Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Placówki oświatowe - Grupy diagnostyczno-pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych monitoringiem 	Zadanie realizowane w latach 2025-2030

Cel szczegółowy 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Lp.	Zadanie:	Działania:	Realizatorzy/ współrealizatorzy:	Wskaźniki:	Termin realizacji:
1.	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej	- Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieskie Karty” - Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Komisariat Policji - Sąd - Prokuratura	- Liczba założonych Niebieskich Kart- D - Liczba osób, którym wydano zakaz zbliżania się	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
2.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy domowej oraz programów psychologiczno-terapeutycznych	- Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową - Kierowanie do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Zespół Interdyscyplinarny - Grupy diagnostyczno-pomocowe	- Liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową - Liczba osób skierowanych do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Zadanie realizowane w latach 2025-2030
3.	Prowadzenie działań motywujących do zmiany zachowań osób stosujących przemoc domową	- Praca z osobą stosującą przemoc domową - Wystąpienie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - Składanie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r.-Kodeksu wykroczeń - Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc domową nadużywających alkohol związku nadużywaniem	- Komisariat Policji w Łazach - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Zespół Interdyscyplinarny - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach - Placówki oświatowe w gminie Łazy - Ośrodki zdrowia z terenu gminy Łazy - Sąd - Prokuratura - Organizacje pozarządowe	- Liczba osób stosujących przemoc domową, z którymi pracował funkcjonariusz policji powołany do grupy diagnostyczno-pomocowej - Liczba zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r.-Kodeksu wykroczeń - Liczba wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Liczba osób skierowanych na leczenie w związku z nadużywaniem alkoholu	Zadanie realizowane w latach 2025-2030

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Lp.	Zadanie:	Działania:	Realizatorzy/współrealizatorzy:	Wskaźniki:	Termin realizacji:
1.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Udział osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szkoleniach, konferencjach i warsztatach - Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach - Zespół Interdyscyplinarny - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach - Placówki oświatowe w gminie Łazy - Komisariat Policji w gminie Łazy - Ośrodki zdrowia z terenu gminy Łazy - Służba Kuratorska - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób biorących udział w szkoleniach - Liczba szkoleń, konferencji, warsztatów - Liczba spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych 	Zadanie realizowane w latach 2025-2030

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Realizatorami/współrealizatorami Programu będą Burmistrz Miasta Łazy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach, Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łazach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach, Policja, placówki oświatowe, Ośrodki Zdrowia, organizacje pozarządowe, Służba Kuratorska, Sąd, Prokuratura, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu.

Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Łazy, świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej to, w szczególności:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łazach;
- Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach;
- Komisariat Policji w Łazach;
- Placówki Oświatowe w gminie Łazy;
- Placówki Służby Zdrowia w gminie Łazy;
- Podmioty współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu;
- Sąd Rejonowy w Zawierciu;
- Kuratorzy zawodowi i społeczni przy Sądzie Rejonowym w Zawierciu;
- Poradnia Leczenia Uzależnień Alkoholowych i Współzależnień w Zawierciu;
- Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych w gminie Łazy;
- Lekarze i pielęgniarki;
- Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach;
- Komenda Powiatowa Policji Zawierciu;
- Pracownicy Urzędu Miejskiego w Łazach;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zawierciu.

Przemoc domowa w „lokalnym wydaniu” ma relatywnie do wielkości miasta i liczby mieszkańców adekwatną ofertę w zakresie wsparcia instytucjonalnego. Jeśli potraktujemy zjawisko przemocy domowej całościowo, z dużym tłem, jakie jej towarzyszy, to należy uwzględnić poszukiwania pomocy w miejscach pozornie niezwiązanych z problemem. Poniżej opisane będą instytucje, placówki, punkty, których praca i zadania statutowe czy dodatkowe mocno towarzyszą działaniom zmierzającym do opanowania przemocy domowej. Czym dysponują dane placówki, jakie są ich zadania, cel działania oraz możliwość wsparcia rodzin w kryzysie przemocowym zaprezentowano poniżej:

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia i tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Zadaniem gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest podejmowanie działań w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, który stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Skład takiego zespołu powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, jak również przedstawiciele żandarmerii wojskowej. Ci ostatni wejdą w skład zespołu tylko wtedy, gdy żandarmeria wystąpi ze stosownym wnioskiem do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Celem działania pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy

w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna: zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni diagnozują sytuację i potrzeby osoby dotkniętej przemocą domową, udzielają kompleksowych informacji, organizują niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, koordynują pracami w grupach diagnostyczno-pomocowych, realizują procedurę „Niebieskie Karty”, uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny kompleksowo realizuje procedurę „Niebieskie Karty”, dokonuje diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy, organizuje kampanie społeczne z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacjach, gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje działania czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu. Przedstawiciel GKRPA uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

Policja

Policja przyjmuje zgłoszenia od ofiar i świadków o stosowaniu przemocy w rodzinie oraz podejmuje interwencję w tych sprawach, a także realizuje procedurę Niebieskie Karty, funkcjonariusze uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Ponadto, Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji daje policji nowe narzędzie w postaci wydawania wobec sprawców przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się

do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Wydany nakaz opuszczenia mieszkania oraz zakaz zbliżania się obowiązują przez okres 90 dni.

Placówki oświatowe

Pedagodzy, wychowawcy w szkołach i przedszkolach mają bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą, są uprawnieni do sporządzenia formularza Niebieska Karta, uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Pedagodzy i psycholodzy w ramach swych kompetencji obejmują dzieci i młodzież z zdiagnozowanym problemem przemocy, wsparciem na terenie szkoły.

Służba zdrowia

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Z uwagi na to, iż zjawisku przemocy domowej bardzo często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi. W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć. Ważna jest umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania, poinformowania ofiary o możliwościach szukania pomocy, poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji. W przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania. Podmioty współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu

Udziela poradnictwa specjalistycznego (psychologiczno-terapeutyczne, pedagogiczne i socjalne), tworzy i realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

Placówki leczenia odwykowego

Realizujące zadania w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia: Poradnia Leczenia Uzależnień Alkoholowych i Współuzależnień w Zawierciu prowadzi terapię uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, wykonuje konsultacje specjalistyczne.

Prokuratura Rejonowa

Prowadzi postępowania przygotowawcze i wyjaśniające w sprawach dotyczących przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie, przedstawiciel jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sąd Rejonowy

Orzeka w sprawach karnych i rodzinnych, mając m.in. możliwość stosowania kar wobec sprawców przemocy oraz przymusu poddawania się terapii dla sprawców przemocy; kurator uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Prowadzi poradnictwo specjalistyczne oraz terapię dla dzieci i młodzieży oraz rodziców.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Łazy, osób zagrożonych zjawiskiem występowania przemocy domowej, ofiar przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków występowania przemocy domowej oraz osób i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 wytyczone działania zwiększą skuteczność pomocy osobom doznającym przemocy domowej w Gminie Łazy poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy;
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doznających przemocy domowej;
- zwiększenie osobom i rodzinom doznającym przemocy dostępu do pomocy specjalistycznej na terenie Miasta i Gminy Łazy;
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań adresowanych do osób stosujących przemoc domową w tym rozwój: programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 przyczyni się do podniesienia świadomości społecznej mieszkańców, która jest konieczna, aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla osób dotkniętych tym zjawiskiem i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.

MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Do monitorowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 zobowiązany jest Burmistrz Miasta i Gminy Łazy, wypełniający ten obowiązek przy pomocy wyznaczonej do tego celu jednostki – Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach. Jednostka ta koordynować będzie prace związane z monitorowaniem Programu, współpracując z jednostkami zaangażowanymi w jego realizację.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy i Miasta sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

OBSŁUGA PROGRAMU

Obsługę organizacyjno- techniczną Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2025-2030 zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Łazy, Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach, dotacji oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł, w tym UE.

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tytuł z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” został zmieniony na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Zastąpiono definicję przemocy w rodzinie na definicję przemocy domowej. Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac przedstawicieli gminnych jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka, jednocześnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszania jej negatywnych następstw. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie gminy Łazy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.